

НОВИ САД

КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНИ И ПРИВРЕДНИ ЛИСТ ЗА ДУНАВСКУ БАНОВИНУ

Година 7.

НОВИ САД, 25. јануара 1930.

Број 4

Поштарина плаћена у готовом.

ИЗЛАЗИ СВАКЕ СУБОТЕ.

Власник и главни уредник:
ДУШАН ЧАМПРАГ

Одговорни уредник:
СВЕТИСЛАВ-ЦЕЦА СЕКУЛИЋ

СВЕТОСАВСКЕ ЗАБАВЕ

Одавно је код нас обичај, да се на дан Св. Саве држе свечани помени и беседе са забавом. Дан смрти Св. Саве, нашег највећег учитеља и народног просветитеља, посвећен је његовој успомени и народној просвети. То је дан када се сваки од нас треба да сети просвете и њених потреба. Тога дана треба да нам је непрестано на уму да без просвете нема правог напретка и да је народ без просвете — задњи народ и слепац код очију.

На дан Св. Саве приређују по разним местима школе, црквено-школске општине и просветна друштва помене и беседе са забавама. Док су пре рата у нашим крајевима општине издржавале поред цркава и школе, оне су обично на дан Св. Саве приређивали беседе у корист школских фондова. Када су, после Ослобођења општине престале да издржавају школе, почело је друштво Просвета, наша најјача и највећа приватна просветна установа, да приређује Св. Савске забаве у корист рада на народном просвећивању, узимајући на себе досадањи рад општине на томе пољу. Из године у годину Св. Савске забаве постају све више Просветине забаве, и данас ретко ко други приређује на тај дан забаву или свечане скупове за себе.

Приходи Св. Савских Просветиних забав троше се на народно просвећивање, особито на ширење Просвете међу шире и најшире слојева нашега народа. Кад се држи на уму

да је код нас општа просвећеност слабо раширена и да је наш народ у томе погледу много заостао, онда се тек може схватити шта значи Просветин рад у томе правцу. За тај рад треба много и много. На првом месту треба много новаца. Тих новаца нема Просвета, она их треба да добије. Просветине Св. Савске забаве су згодан пут и начин да Просвета дође до потребног новца. Преко тих забав може и треба свако да одужи свој дуг народној просвети и просвећености. За то одржавање Св. Савских Просветиних забав значи не само свечани помен великом народном просветитељу, него и наша помоћ ономе ко ради на просвећивању народа, ко врши аманет Св. Саве.

И школе и општине и друга разна друштва треба да на дан Св. Саве одустану од приређивања забаве у своју корист. У своју корист могу забаву приредити који други дан. Па не само то. Те установе треба као и сви свесни чланови нашега народа да свим силама помогну Просвету у приређивању забав на тај дан и да јој омогуће да забаве што боље успеју те да Просвета дође до средстава без којих нема успеха ни рада. *Забаве и беседе на дан Св. Саве треба дакле свуда у нашој земљи да постану Просветине Св. Савске забаве*, јер Просвета ради данас с великим успехом оно што је почео и радио Св. Сава и што нам је оставио у аманет као нашу вајвећу светињу и најпречу дужност

ЗНАТЛИЈЕ НА ОКУП!

Занатлијски сталеж је некада у нашем јавно-политичком и културно-просветном пољу играо видну улогу. Занатлије су некада и економски боље стајале, него што данас стоје, а њихово задругарство је било много компактније и сложније него што је данас.

Данас новосадске занатлије имају: Задругу Срба Занатлија; Певачко Друштво „Невен“ и Коло Занатлијске Омладине.

Ове три занатлијске установе, данас, на жалост, не могу се похвалити да им иде најбоље, не могу се похвалити резултатима свога напорног рада.

А зашто?

Одговор је врло лак и једноставан; наиме, зато, што свака од ових установа оградила се једна од друге кинеским зидом, па дела у своје правцу, без икакве кохезије, без икакве међусобне сарадње и споразума.

А у најновије време једна група омладине издвојила се и основала посебну групу, што

значи, да се из дана у дан, иде све јачем расулу, све јачем слабљењу самога сталежа.

То се најбоље види и запажа на занатлијским забавама, које одају јасну слику немара, неинтересовања и небриге самих занатлија за те своје установе.

Тако на пример, последња забава, коју је приредила Занатлијска Омладина — на Богојављење — тако је била слабо посећена, да се публика могла просто на прсте избројати. Ту је претрпљен и материјални и морални пораз, који иде на двоструку штету саме установе.

Ако се продужи у овом правцу, како се до сада радило, ми смо уверени да ће и саме ове занатлијске установе једнога дана доћи у катастрофалан положај.

А да се не дође до тога, безусловно је потребно за времену предузети такве мере, које би то спречиле, да се до тога не дође.

Колико је нама познато, данас те занатлијске установе

имају скупа око 800 хиљада динара капитала. Тај капитал ако би се груписао и уједињено, могао би занатлијском сталежу бити од велике користи, само ако би наше гледиште наишло на искрено разумевање и добру вољу самих представника тих занатлијских установа.

Наиме, све те три занатлијске установе би у првом реду требале да се уједине у једно занатлијско удружење, које би се поделило на више секција са посебним одељеним задатком.

Да подигну један заједнички Занатлијски Дом, у коме би све секције радиле увек у скупу и споразуму, а главни циљ би требао свима да буде унапређење и подизање занатлијског сталежа у сваком погледу.

Занатлијски Дом био би у том случају матица око које би се скупљала свака занатлијска јединица, која се данас налази или у једној од гореспомнутих установа, а врло често и много њих има које се не налазе ни у једној поменутој установи, што свакако не служи ни њима а ни занатлијском сталежу на понос и дику.

Данашња Занатлијска Задруга, каква је, не одговара своје стварном позиву и циљу за чега је пре више деценија основана. Држање гостионице такође није позив занатлија, као

што није позив био управнога одбора Занатлијске Задруге да главну бригу посвећује куповини вина, ракије и других алкохолних пића, већ занатлијски сталеж има у данашњици много узвишенији и кориснији позив у одбрани егзистенције свога сталежа, у времену, када занатлијству озбиљно прети опстанак на пијаци од индустријских прерађевина.

За одржање у данашњем времену, занатлијству треба спремни, отресити и просветно-културних људи, који би попут јаког задругарства и међусобног помагања, ослањајући се једно на друге, могли лакше пребродити тешкоће и недаће данашњице и сутрашњице.

Уједињено Занатлијско Удружење би могло лакше створити и одржавати вечерње стручне школе и курсеве; просветна предавања, села и забаве, које би дубоко верујемо биле много посећеније и више пажње би привукле на себе, него што је то случај данас.

Ово су наше озбиљне али и пријатељске опомене, које упућујемо представницима наших занатлијских установа, па им још једном наглашујемо:

„Занатлије на окуп! Ваши сталешки интереси у свакоме погледу захтевају да будете уједињени“.

Свети Сава

*Над атонским храмом. још у давно време,
Подигне се бура у сред ноћи неме.*

*И док мрачним крилом за небо се хвата,
Неко живо луку о храстова врата.*

*Игуман се диже. На уласку самом,
Стајало је момче, увијено тамом.*

*У његовој руци што је горе диже,
С унаљена луча рујни пламен лиже.*

*Дим се вије, мота, и колуши јуре,
У капију тврду и зидине суре.*

*Ко је оно момче? Који јад га слама?
И шта тражи ноћас од Божијег храма?*

*Црн себарски плашт му млада плећа краси,
По коме су пале коврџасте власи.*

*А по вишком статусу што га дичи тако,
Тврдом се је ликом опасао јако.*

*И он смерно стоји. О његовом враћу,
Само крст шрепери у сувоме злату;*

*То бејаше Растко. Син Немањин то је,
Што је царске дворе оставио своје, —*

*Јер га љубав гони, јер га жеља слама,
Да постане слугом Божијег храма.*

*Црн себарски плашт му млада плећа краси,
По коме су пале коврџасте власи.*

*И над левом главом, у дубини мрака,
Сјајан колут сија од најлепшег зрака.*

Војислав Илић.

Рад Новосадске Трговачке Омладине

Акција за зидање Дома новосадске трговачке омладине наставља се у брзом темпу

Ми смо већ у више махова изнели у нашем листу, како је покренута акција за зидање Дома Новосадске Трговачке Омладине и специјално нагласили, како су г. г. Милош Ралетић председник Омладине и Никола Танурдић члан управе, повели акцију и истој приступили са много воље и елана, наиме приступили скупљању прилога за горе споменуту сврху. Тај њихов труд крунисан је успехом, а тим пре је важно да се исти симпатично нотира, што се то скупљање ограничавало на иностране пословне њихове пријатеље, који су се радо одазвали са прилозима. Но, на томе није остало. Скупљање прилога је пренето на нашу земљу и то у брзом темпу; јер треба да пројекат буде и остварен, а то је, да се са грађњом Дома почне на пролеће. Прилози се скупљају и свота расте. Ми апелујемо на наше грађанство, да топло прихвати и схвати ову акцију и да је као такву потпомогну. Ради се о једној нашој локалној потреби, коју треба што пре задовољити, а која ће остварена односно задовољена, као једна импозантна зграда достојно и поносно да репрезентује наш град, седиште Бановине, а уједно и да подигне на ниво трговачку свест да такве потребе задовољавају и целокупан новосадски трговачки staleж.

Овога пута хоћемо да још неке детаље подвучемо. Казали смо већ више пута, да се председник Трговачке Омладине г. Милош Ралетић необично заузео око те акције имајући пред собом стално девизу, да он као председник треба у првом реду да је вазда и делом оправда и покаже како у том делокругу треба да се ради. То наше тврђење је и оправдано, а потврдило се као факат и овога пута. Ради боље илустрације доносимо имена нових приложеника, који су дали своје прилоге за зидање дома.

По 20.000 динара: Српска Банка Д. Д. филијала Нови Сад.

По 10.000 динара: Српска Трговачка Банка.

По 5000 динара: Никола Иковић, Јаковљевић и Кеслер, Коста Живојновић, Јован Булум, Штајн и Шрајбер, Лазар Миросављевић, Трговачко Индустриска Комора.

По три хиљаде динара: Стеван Дујићер и Александар Крстић.

По 2000 динара: Летић и Мишић, Данило Бургхарат, „Елата“ фабричко стовариште, Мишић и Камлер, Др Милош Вокшај, „Велауто“ Душан Зечевић, Филип Кош и Друг, Еуген Клаји, Рудолф Холик Грос и Лазић, Менрат и Син, Бене Форгач, Др. Александар Моч, Балтазар Фајт, Вилим Челиковић, Винко Фајони, Марко Гајгер, Фрања Ловрековић.

По хиљаду динара: Драг. М. Ристић, Матија Леви и Друг, Лазар Сочин, Љ. Стефановића Син, Браћа Крамер, Душан Радујков.

Не можемо пропустити прилику а да не публикујемо још једну симпатичну страну у вези исте акције. Да је и сама Омладина загрејана око те идеје; имати што пре свој дом, своје просторије, види се нај-

боље из овог примера. Г. Никола Љубојевић, члан Управе дао је иницијативу и повео успешно посао. Са својим прилогом од 1000 динара, отворио је рубрику приложеника из редова новосадских трговачких помоћника и приватних намештеника. Када се узме у обзир, данашње скупо време и тешко материјално стање с обзиром на животну egzистенцију и овај гест ових омладинаца, који здраво и свесно сву ту акцију гледају, то је заиста вредно похвале и истицања као узор, пример!

Наше симпатије за тај сав рад су велике и ми обећавамо пуну моралну помоћ и сарадњу. Доносимо имена тих младих приложеника:

По хиљаду динара: Никола Љубојевић, Бојана Француска, чиновница Српске Трговачке Банке и Ђорђе Шевич, Ђура Летић.

По пет стотина динара: Спаса Атанацковић, Влада Рајков и Стеван Марковић.

Припреме за велику забаву новосадске тргов. омладине

За уобичајну и свима новосађанима добро познату у најлепшем смислу забаву наше Трговачке Омладине, почеле су се чинити велике припреме. Специјално организован одбор, преузео је све потребне кораке и мере још раније, како би забава 8. фебруара о. г. била изведена у што лепшем стилу и као таква обављена на оно задовољство и уметничко уживање, које је новосадска публика већ имала и пријатно искусила. На овоме месту биће још говора о овој забави, јер овом приликом отварамо рубрику под горњим насловом са тенденцијом, да нотирамо до саме забаве све релевантне чињенице и донесене закључке у вези око припрема ове забаве.

Управни Одбор Новосадске Трговачке Омладине делегирао је г. Светолика Пашћана нашег музичара и композитора, да ступи у контакт са уметничким снагама у Београду и да их ангажује за забаву. Г. Пашћан је ту мисију добро и сретно обавио; наиме успео је, да ангажује уметнике из Београда, чија имена већ унапред казују довољно јасно, да ће цео репертоар првог дела забаве, бити заступљен одлично и тиме стабилизирати наду публике у успех ове забаве. То су г-ђе: Злата Ђурићенац, сопран Београдске опере, Рики Леви и Марина Олењина; а затим гг.: Милан Пихлер, баритон Београдске опере и Анатол Жуковски солиста балета. Поред тога дела, учествује у програму Новосадска филхармонија, г-ђа Наташа Бошковић а приказаће се и „скеч“ састављен од најотменијих новосадских дама и госпде, чији је аранжер Бата Иковић.

У пројекту је, да се још неке снаге ангажују, о којима немо у наредном броју нашег листа проговорити. Посао око припрема напредује, јер се хоће, да и ова забава буде на оном високом нивоу, стила и аранжирања, као што су прошле

биле и као такве код публике понесене у најлепшој боји и утисцима.

Са VIII. села вредне новосадске трговачке омладине.

Импресије, које смо у нашем листу већ више пута износили и прецизирали, а у вези вечерњих села новосадске трговачке омладине, вазда су биле пласиране; а као резултат свега тога, дошло је задовољство и успех рада истих омладинаца, што је публика признавала и признаје. Осмо село омладине беше комбиновано добрим и верно погођеним програмом. Једно пригодно предавање — о филозофији штетње — дао је са успехом госп. Јован Ралетић студент филозофије. Једна тема, која иначе има највише контакта са животом, интерпретована је у ширим и главним потезима приступачно и интересантно.

Дилетантска секција дала је то вече једну лакрдију, „У петак“, од Шлезингера. Главну ролу имала је г-ђица Вукосава Јакшић, коју је дала бриљантно, уневши у њу много духа, природности и полета. Главна радња беше сконцентрисана око њене личности у комаду, тако, да је сав заплет изведен лако и са успехом.

Ми топло поздрављамо рад г-ђице Јакшић у дилетантској секцији и искрено јој честитамо са жељама, да ју више пута видимо на позорници. Јер, она се радо гледа и слуша!

Као последњу тачку, извели су један дијалог г. г. Пејић и Ралетић на опште задовољство.

На завршетку да додирнемо једну страну. Видимо јасно, да просветно-забавни одсек Трговачке Омладине у Новом Саду започету акцију са успехом наставља. Видимо позитивне резултате рада, лепе стране; јаку вољу и међусобну солидарност. Председник овог одсека г. Коста Живојновић може бити потпуно задовољан са горе изнетим тврдњама, тим пре што су се исте и оствариле.

Чланови просветног-одсека би требали, да свога председника морално и пуном енергијом у раду потпомогну, пошто он то заслужује. Јер, када буде то дошло до израза, коракнуће се много више напред. **Цеца.**

Тек-тек да се зна

У београдској „Правди“ развила се интересантна и жива полемика између г. дра Н. Милутиновића и г. М. Клицина: о два наша заслужна предатна национална раденика у овим крајевима. Ако је реч о заслугама, треба свакоме одати заслужено признање, па је стога оправдана замерка коју је г. Клицин учинио дру Милутиновићу, што је хтео да прећути Милетића и да истакне Полита на прво место. Г. др. Милутиновић који се сам хваста да је студирао историју, требао би да зна, да је Милетић деценијама играо не само улогу духовнога вође једне политичке и културно-литерарне струје, него је стварно био народни првак и вођ војвођанских Срба, док је Полит био

само вођ једне незнатне политичке групе, али је ипак као посланик на пештанском сабору, као новинар и јавни национални раденик имао великих заслуга.

Па, као што је депласирано упоређивање Милетића и Полита, исто је тако неумесно и потезање оног предатног политичког разрачунавање и објашњавање. Историја ће већ рећи своје и оценити по заслуги свачији рад, па није потребно да др. Милутиновић сада потезе питања о „издајствима“ некадашњих политичара и политичких странака војвођанских Срба, јер је и сам нагласио: да за њега није меродавно јавно мњење. Тек ће др. Милутиновић дозволити, да он на може ништа више представљати него само јавно мњење, а као предатни либерал није ни најмање позван да изриче компетентан суд о предатној радикалној странци Срба у Војводини.

Према статистичким подацима зна се, да број укупног становништва у нашој држави износи дванаест милиона и неколико стотина хиљада душа. Међутим према изјави једног новосадског адвоката у београдским листовима од пре неколико дана разабрамо, као да тај број не би био тачан, јер се у тој изјави вели: да код нас у држави „роди“ равно 12 милиона становника, дакле и одојчад у повоју и немоћни старци, и сви мушки и женски сви без разлике. Добро би било да је тако, но ало је само што се господин др. М. А. и сувише пребадио у цифрама.

Снови будућности

У својој чланку о нашем Новом Саду „После двадесет година“ г. Јосиф Мајор је у прет-прошлом броју овога листа видео само огроман развитак нашега града на једној страни.

Лепо; и нама је необично мило и заиста бисмо се радували да се снови г. Мајора остваре. Но ми бисмо хтели да се развитак и ширење Новог Сада упути и у другим правцима, а не само према Футогу. Када је већ реч о сновима будућности, онда би смо ми радо гледали да се изграде и прошире и наша српска предграђа: Видовданско и Ивањданско насеље. Сви су услови за то ту, да се изидају ова два наша насеља и апсолутно нема никакве сметње нити има разлога, да рецимо за двадесет година и ти делови нашега града не добију своје школе и цркве, калдрмане улице, осветљење, трамвајску везу са центром града, артеске бунаре, диспанзере.

Та два наша насеља сада су још предграђа, али смо уверени да ће убрзо бити спојени са самим нашим градом, те се стога већ сада мора мислити и радити на томе, да и ови делови нашега града што пре добију своје просветно-културне установе, хигијенске уређаје као и добру везу са центром града.

Ето, таким сновима замишљамо ми развитак нашег Новог Сада после двадесет година. М

Пренос земних остатака старих Новосађанки

Ових дана пренети су из Граца у Нови Сад и на Успенском гробљу сахрањени земни остаци Марије кћери некадањег аустријског генерал-мајора Теодора Алексића од Мајне и супруге му Анастасије рођене Обреновић. Покојница је у 65-ој години живота умрла у Грацу, где је годинама живела са својом матером и сестром. У исти мах пренети су из Граца и смртни остаци Ане, средње кћери Алексићеве, и Ермине (Миме) Николићке, удове некадањег србијанског војног министра и генерала Теше Николића а кћери Јована Обреновића, које су обе још пре неколико година за време рата умрле у Грацу, те им је тек сада испуњена последња жеља, да буду сахрањене на рођеној грудни, и у гробу поред својих очева.

Једна потреба.

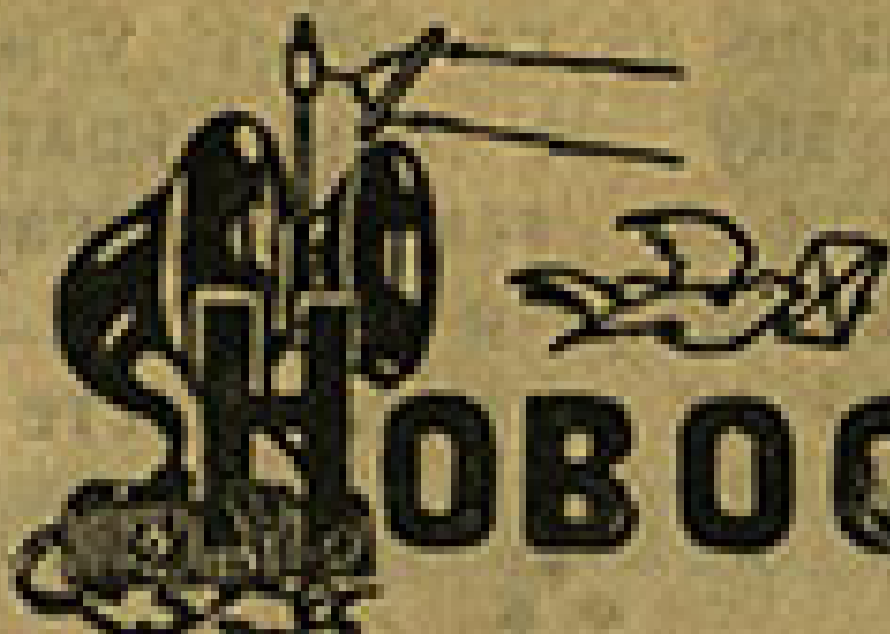
Примамо из грађанства ове редове: Без ласкања се можемо похвалити, да је наш Нови Сад доста калдрманан и да су готово све главније улице сада асфалтиране. има међутим једна улица која је још увек калдрманана старом калдрмом, ма да би требало да и она буде асфалтирана. То је Уставска улица. Том улицом готово поседневно пролазе погребне пратње на Успенско гробље и заиста не служи нам на похвалу, што се по турској џамбастој калдрми и по блату мора газити, док се дође на то наше гробље. Стога би вредна наша градска управа добро учинила, када би и Уставску улицу до Успенског гробља дала асфалтирати, као што су и остале улице према другим гробљима асфалтиране. X

Велика Трговачка Забава 8/II фебруара 1930 у „Слободи“.

Наша бановина у бројевима

Наша Дунавска бановина заузима простор од 30 158 квадратних километара; број становника износи 2,107.658 душа, а домаћинства има 468.502. Становници су по вери: 1,157.990 православних, 745.760 римокатолика, 167.257 евангелика, 19 хиљада 500 мојсијеваца, 13.395 гркокатолика, 2097 муслимана, 852 безвераца и 807 припадника осталих вера (нововераца). По народности има у Дунавској бановини: 1,199.179 Србохрвата, 385.526 Мађара, 334.136 Немаца, 76.621 Румун, 60.968 Чехословака, 11084 Русина, 8027 Словенаца, 5592 Руса, 893 Арнауца, 340 Пољака, 291 Турчин, 249 Талијана и 11752 разних других (Француза, Енглеца, Јермена и др.)

Сваку нову књигу имаде стално на стоваришту књижара „Славија“.

НОВОСАДСКЕ ВЕСТИ

— Прослава Св. Саве у Матици Српској. Као и досада сваке године, тако ће се и сада на дан св. Саве у понедељак 27-ог о. м. одржати у свечаној дворани Матице Српске (Соколска улица) свечана седница Књижевног Савета Матице Српске као светосавска прослава. На седници ће се говорити о Јовану Јовановићу Змају нашем великом песнику поводом 25-годишњице његове смрти; свечан говор ће одржати г. Васа Стајић, директор суботичке гимназије.

— Светосавска прослава у мушкој гимназији. Наставнички савет и ученици мушке гимназије у Новом Саду приређују на Св. Саву 14 (27.) јануара о. г. у 11 сати пре подне у својој школи Светосавску прославу са овим распоредом: 1) Освећење воде. 2) Поздрав гостима. 3) Школа рада, говор проф. Светислава Марића. 4) О Светом Сави, говори ученик VIII. разреда. 5) Ускликнимо с љубављу, поје гимназијски мешовити хор.

— Светосавска прослава код наших занатлија. Задруга Срба Занатлија Новосађана, која ове године навршује шест година од свога постанка, прославиће своју крсну славу Св. Саву на свечан начин. После литургије у Св. Саборној цркви, одржаће у 11 часова у своје дому освећење водиче и резање славског колача. Домаћин славе је наш редовни претплатник, вредни занатлија и председник Задруге госп. Јоца Перваз. Истога дана у 8 сати увече одржаће се заједничка вечера, на коју се позивају сви задругари, добротвори, почасни чланови, утемељачи и чланови помагачи. Пријаве за вечеру примају се у Задружном Дому код гостионичара Мане Бубња и задружног благајника Васа Крендића у Занатлајској Корпорацији. Управа и овим путем позива све своје пријатеље на ово славље.

— Светосавска беседа. Ученици Новосадске Мушке гимназије под руковођством Наставничког савета приређују на Светог Саву 27. јануара 1930 у великој дворани хотела „Слободе“ своју педесет и другу Светосавску беседу са овим распоредом: 1. а) Воскликнем с љубовију б) Д. Борњански: Господи кто обитајет, концерт број XXXV поје ученички хор. 2. Ф. М. Верачини: Соната за виолину и клавир, изводе Сима Поповић, уч. VII а) раз. (виолина) и Владислав Бернациковски, уч. VII а) разреда (клавир); 3. А. Дворжак: Легенда на клавир у четири руке изводе Ф. Офнер и Владислав Бернациковски, ученици VII а) разреда; 4. В. А. Моцарт: Серенада Allegro-Andante-Menpveto-Alegro vivo изводи ученички оркестар; 5. а) П. Крстић: Мајка српског јуна, б) В. Жганец: Ту за репу, в) Дорица плеше, г) Под копном, пева ученички хор; 6. Просте вежбе, изводе ученици II,

III и IV раз. мушке гимназије. Диригент г. Светолик Пашћан, наставник музике мушке гимназије. — Чист приход иде у Светосавски фонд за помагање сиромашних ученика Новосадске мушке гимназије. Добровољни прилози примају се са захвалношћу. Почетак у 20^{1/2} сати.

— Правнички бал одржаће се 11. фебруара о. г. у сали хотела „Слободе“ у 21^{1/2} час. Позивница важи место улазнице. Одело: за даме балско, за господу фрак или смокинг; за господу офицере парадно ван строја. Рекламације седишта на балкону најкасније до 1/II о. г. у канцеларији г. др Константина Тодоровића (Николајевска број 4), и то сваког дана од 1^{1/2} до 1^{1/2}7 часова изузев недеље. У истој канцеларији рекламирање и позивница.

— Вокални концерт. У четвртак 30. јануара о. г. у сали Офицерског дома у 8^{1/2} сати приређује вокални концерт I група ученица проф. певања б. чланице новосадске опере г-ђе Наде Архипове: г-ђа дра Капације (колор. сопр.), г-ђа Љубица Тот (драм. сопран), г-ђа А. Тот (мец-сопран), г-ђа Ј. Јовановић (лир. сопран), г-ђа Драгица Регељац-Николић (алт) уз суделовање г. Баранова и г. Рајхенића-Рахе.

— Просветно Забавни Одсек „Новосадске Трговачке Омладине“ приређује у суботу 25. јануара 1930. године у својим просторајма (Скерлићева улиц бр. 29) IX. Село. Програм: 1. Г. Проф. Мирковић: Трговачке прилике у Војводини. 2. Емациповна шаљива игра у 1 чину. Редитељ: г. Ђура Летић. После програма играња. Почетак у 9 часова.

— Пожарнички бал. Новосадска Добровољна Пожарна Дружина приређује 2. фебруара 1930 године у 8 часова у вече у великој дворани хотела „Слободе“ у корист набавке потребних ствари пожарнички бал скопчан са томболом, на који позива грађанство Новог Сада и околине. Играма управља г. Херман Розенберг као и каврилом. На забави свира војна музика потиске дивизије. Улазна цена од особе 15— динара. Добровољни прилози примају се са захвалношћу.

Изврш. бр. 159/1929

ОБЈАВА ЈАВНЕ ПРОДАЈЕ

Потписани судски извршитељ овим објављује, да ће услед одлуке Кр. Среског Суда у Новом Саду бр. 749/1929. год. у корист Краус Николе из Новог Сада ради 2700 дин. главнице и прип. на јавној продаји продати следеће покретнине: дућански и собни намештај и разне робе које су процењене на 21.200 дин.

Јавна продаја одржаће се дне 31. јануара 1930. у 10 сати у Руменки.

Нови Сад, 21. децембра 1929.

Божа Николић
судски извршитељ

Водвиљ позориште у дворани „Олимпија“

Већ од некога времена, у одличној новосадској дворани „Олимпија“, налази се чувено Водвиљ позориште, под управом врло симпатичног г. Вукомановића.

Водвиљ позориште свакодневно има врло богат програм, који се састоји из кратких шаљивих комада, скечева, соло сцена и песама.

Г. Вукомановић

Ко жели да угодно проведе вече, да нађе разоноде и пријатног расположења, наћи ће га у Водвиљ позоришту, које иако не броји велики број чланова, али зато располаже са првокласним глумачким снагама, нарочито комичарима.

Како Нови Сад данас а ваљда и за дуже времена, неће имати своје стално позориште, то Водвиљ позориште донекле испуњује ту празнину главнога града Дунавске бановине.

А поред овога, улазна цена од 10 динара је тако малена, да би велики део наших грађана, својом посетом омогућио стални останак Водвиљ позоришта код нас, што би свакако било умесно, тим пре, што је наш град центар једне од највећих и најбогатијих бановина.

Поред добре и пријатне забаве, у сали „Олимпији“ посетиоцима се пружа могућност да добију првокласна пића, као и примерну послугу, за чега се постарао власник дворане „Олимпија“ г. Милан Страјков.

ИЗ ЗБИРКЕ „ЛУТАЊА“

XII.

Ти си дете случаја. Зар не? Истина твоје очи знају живо, радосно и искрено да заблестају, но то је проста спољашност, да се покаже, да се живи, да се једноставно рекламира као живо створење, коме треба указивати пажњу и давати места.

Те твоје очи, дете! Кад сам касније упијао свој поглед у њих и хтео да из њих пијем сласт живота и младости, осетно сам горчину и пламен. И кад сам се хтео отргнути од тебе, ослободити твојих руку, твог загрљаја, ти си се као права амија припијала уз мене, и хтела још да ми удараца, убода дадеш, још више душевног лутања, Твоја душа беше жељна освете, грозничаво, стра-

шно. Зашто? Па ти си дете случаја, промене, а ја то тек сад знам. Једном речи, без смисла и познавања моје душе и живота.

А ја тада слепо веровао, да си пуна садржине, амбиција и смисла за вишим душевним животом. Како се човек вара? И кад сам те упознао и добро прозreo у твоју душу и душеван, дискретан живот, ја сам се очајно разочарао, драга, јер сам стекао горко, горко искуство.

Искуство које и сад понављам: истина, твоје очи су светле, живе, што знају моментално повући човека у понор маштања и љубави, но душа ти је празна, без садржине, смисла, она је једна неуметничка слика, уништена рђава статуа; јер ти си дете случаја, које носи живот тамо-амо по својој вољи.

XIII.

Не, драга, моје расположење није у таквој боји као што га ти сматраш. Радуј се, јер и ја се веселим! Ја сам са себе бацио маску глумца и отворено се изјаснио. Рекао одређено, мирно. А ти? Ти си ме слушала и држала да је то шала. Јер, мораш признати, ти си и живот овај гледала са очима као на лакрдију, и ако он то по некад и није.

Тешко оное, чији га бич ошине! Тај се тешко подиже, или ако се и дигне, вазда посрће у њему.

Ја веома добро знам, да си и ти сад мирна, као и пре у данима наше среће, што си их тако називала. Па треба! Једна душа као што је твоја неће се никад променути и не може. Остаје иста, вазда ће да лута од једне стаје до друге и да тражи промене, шале.

Драга, ја сам зато расположен, што знам да је твоја душа шала, горка шала, и што гледаш све као на лакрдију.

Радуј се и даље, јер и ја се веселим!

Лукијан Тривунов Браниовић

ЗАО ДУХ

— ПРЕВОД —

1.

Састао сам се са једним старим познаником, који се вратио из Бразилије.

У Бразилији провео је три године.

Врло је занимљиво причао, како је тамо доспео, живео те натраг се вратио.

Упитао сам га, да ли има тамо много света из наших крајева.

Вели:

— Има, врло много има, особито у Северној Америци. У Њујорку има их на хиљаде, а растркано може човек свугде по којег наћи, нарочито Мађара. Већина њих проводе бедан живот. Надничари су. Има их таквих, који, врше послове, које, код своје куће, не би били радили. Чак и они, који се, временом, обогатили, морали су, у почетку, крваво да зарађују „хлеб наш насушни“. У држави Охио, упознао сам са једним трговцем, који је прве године, кад је тамо доспео — чисто по улицама снег. А

знаш, где сам натрапао на врло занимљивог човека?

— Где?

— У неком месту што се звало — Горкосоко. Био је Мађар. Испричаћу ти његову повест. То је био — жив мртвац.

— Како да то тумачим.

— Код куће држе да је мртав. И има нешто на ствари: то је био човек, својих педесет година стар, скроз скрхан-сломљен. Никад се више тај неће вратити. А, и боље је! Наводно, никог више нема, сви су за њега изгинули. За њега, рекао је, нико више не постоји само Бог, а њега моли: да га што пре прими.

Како си се њиме упознао?

— Кроз више дана одлазио сам до једног рудника. Посматрао сам тамо рад; посматрао, са каквим се великим напором долази до оно мало злата; са каквим је великим трудом везан рад у руднику... Опazio сам био једног радника, којег сам, по изгледу држао, да је из Европе. Бркат, коса разбарушена, али, питома погледа. Једног дана ословио сам га:

— Јелте, пријатељу, рекох ви сте Мађар...

Погледао ме, али, неодговара. Видео сам јасно, колеба се, дали да призна или не... На концу се одлучио и вели:

— Јесам.

— Па, зашто се тако тешко одлучисте да то признате?

— Па — тако...

— Како сте доспели овамо?

.... Опет оно колебање — хоће ли се упустити у даљи говор или не... Замислио се и пошао без одговора. Након неколико корака стао, осврнуо се и каже:

— Други пут, господине, можда... Можда други пут.

(Наставиће се).

КРОЗ НОВИ САД

У школи играња код г-ђице Видосаве Каћанске.

Наш град је ушао у сезону кад се много игра, забавља и подaje моменталном забраву од свакидашњих, стереотипних животних брига, трзавица и обавеза. А то је и тако потребно, дати мало маха слатком забраву да овлада са нама, са нашим умним напрезањем и душевним животом. Тим пре, што је тако човек и створен, наине да има душу и да осети и прими сваки утисак, који га било посредно, било непосредно тангира.

**

Американски час ради савесно и неуморно свој посао. Модерни шлагери струје кроз ваздух, испуњавају га топлим и симпатичним вибрацијама и тоновима. У школи играња код г-ђице Видосаве Каћанске наше талентоване наставнице играња, дансинзи, које она приређује сваке недеље и празника за публику у своје студио, одликује се симпатичним аранжирањем и топлином друштвеног опхођења. То се тако јасно види по оном расположењу, што се манифестује на физиономијама посетилаца. Једно задовољство што тако живо долази до израза, најбољи је аргуменат, да су наше мало пре изнете импресије оправ-

дане, наине да се човек у њеном студиоу за оно кратко време, док се тамо задржава, заиста пријатно и домаће осећа. За то су посете честе и редовне!

**

Симпатична комбинација часа топло интерпретира модерне шлагере, дискретно шапуће море тонова, што струје по широкој дворани, док се парови лако окрећу по паркетираној сали и „шарају слова све нова и нова“. А лице се блиста од задовољства, заборава слатки и моментални баца свој вео, док се талас задовољства и варљиве среће прелива све дотле, док час говори и тумачи својим језиком. А кад он престане, и кад се изађе на улицу и пође кући опет реалност грубог живота и трзавице! Па шта можемо кад је живот у суштини такав?

Велике зимско-спортске утакмице на Бледу и Бохињу

За велике зимско-спортске утакмице, које ће под највишим покровитељством Њ. Вел. Краља бити приређено на Бледу и Бохињу, као и за друштвено путовање, које за ову прилику специјално организује друштво Путник, влада међу свима пријатељима зимског спорта у целој земљи велико интересовање.

Господин Министар Саобраћаја, одлуком својом бр. 86, одобрио је свима учесницима Путничког друштвеног путовања повластицу у пола цене, на свима возовима, и то тако, да при доласку купе целу карту за ма коју класу и за ма коју врсту воза, која ће им важити и за бесплатан повратак уз оверу вође друштвеног путовања да су присуствовали утакмицама.

Друштвено путовање траје почев од 28. јануара до 3. фебруара (односно 4 фебруара изјутра) 1930. године. Они, који желе путовати II. класом брзог воза плаћају дин. 1550, а они у III. класи брзог воза дин. 1230, за цело путовање. У овој цени подразумева се: возња тамо и натраг, довоз са станице у хотел и обратно, стан и прехрана заједно са бакшишима (напојницама) и трошкови излета у Бохињ, тако, да учесници неће бити изло-

жени никаквим другим издацима за свој живот и боравак на Бледу и Бохињу.

Они учесници, који ће путовати II. класом биће смештени у луксузним хотелима Топлице, Петран, пансион Вовк, евентуално у првокласним вилама.

Собе ће бити загрејане, а храна за све учеснике првокласна и обилна.

Сва ближа обавештења о овом интересантном и повољном друштвеном путовању, као и о утакмицама уопште, дају све билетарнице друштва Путник у земљи, било усмено било на захтев и писменим путем.

Изврш. бр. 736/1929.

Објава јавне продаје

Потписани судски извршитељ овим објављује, да ће усред одлуке Кр. Среског Суда у Новом Саду бр. 11615/1927. у корист „А. Е. Г.“ Унион из Загреба ради 3000 дин. главнице и прип. на јавној продаји продати следеће покретнице: разних пећи од кајева, писаћа машина, 1 бицикл, које су процењене на 13700 дин.

Јавна продаја одржаће се дне 7. фебр. 1930. у 10 сати у Новом Саду у Футошки пут бр. 7.

Нови Сад, 10. јануара 1930.

Божа Николић
судски извршитељ**АПОЛО**

25. и 26. јануара

Гроф

Монте Христо

Монументалан филм по истоименом роману од Александра Диме у два дела 17 чинова.

У главним улогама:

Han Angelo i Lie Dagover.

ОДЕОН

25. и 26. јануара

ОН-ОНА-ОНО

Весела игра у 6 чинова.

Гром и пакао

Ковбој драма у 6 чинова.

GELB ELEKTRO PODUZEĆE NOVISAD

Futoški put 11. — Telefon 26-45

Veliki izbor lustera — AEG fabričko slagalište motora, pegla, ventilatora i parhetviks-aparata, Osram sijalica.

Gramofona i ploča.